

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Secunda nota veræ Ecclesiæ, sanctitas

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

Unitas spei constat ex eodem Apostolo ibidem dicente: *Unum corpus & unus spiritus, sicut vocati estis una spe vocationis vestre.* Qua de causa, inquit Augustinus in Psal. 140. cum hæc vox sit omnium Martyrum, *Dispersa sunt ossa nostra, in plurali clamant, Ad te Domine, Domine, oculi mei, quia in te speravi.* Unitas charitatis insinuat Aeternum 4. *Credentium erat cor unum, & anima una in Domino,* quia (inquit Glossa) copulâ charitatis in unum iungebantur, sicut olim in celebri Cyzici delubro, lapides omnes filo aureo colligebantur, ut refert Plinius lib. 36. cap. 15. Huius unitatis egregiam affert Bannez rationem: Quod tributalicium bonitatem (inquit) illud eidem secundum Platonicos tribuit unitatem; bonitas quippe rem ipsam in qua est conservat & perficit: At nihil in esse conservatur, nisi per hoc quod est unum: nam divisa & segregata cito pereunt & dissolvuntur: Igitur cum charitas Ecclesie bonitatem & perfectionem tribuat, eidem etiam unitatem confert. Quantum ad unitatem sacramentorum, Apostolus eam insinuat ad Ephes. 4. sub nomine Baptismi, qui est reliquorum Sacramentorum janua, dum ait: *Unus Dominus, una fides, unum baptisma.* De unitate vero sacrificii ait 1. ad Corinth. 10. *Unus panis & unum corpus multi sumus, omnes qui de uno pane & de uno calice participamus.* Item de Unitate legis & ceremoniarum dicit ad Ephes. 4. *Ipsa est pax nostra, qui fecit utraque unum, & medii parietem macerie solvens, inimicitias in semetipso, legem mandatorum decretis evacuans, ut duos conderet in unum novum hominem.* Quibus verbis significat, populum Iudaeum & Gentilem (qui diverfi erant propter maceriam legum & praeceptorum, quæ utrosque inter se dividebat) fuisse conjunctos per Christum, qui hanc maceriam destruxit, & omnes sub lege Evangelica adunavit.

Quartò Ecclesia est una, ratione unitus eiusdemque capitis visibilis, nempe Pontificis Romæ sedentis, qui per totam Ecclesiam supremus omnium fidelium Pastor agnoscitur: per ordinem quippe ad eum, omnes fideles toto orbe diffusi uniuntur, & ab omnibus hæreticis & schismaticis discernuntur. Hanc autem unitatem insinuat Christus Joan. 10. *Alias oves habeo quæ non sunt ex hoc ovili, & illas oportet me adducere, & fiet unum ovile, & unus pastor:* & Cyprianus, cum dixit Ecclesiam esse gregem, & plebem, suo pastori adunatam, quod de Ecclesia in nova lege debet intelligi: nam Ecclesia ante adventum Christi talem unitatem non habuit; tum quia Gentibus quæ fideles erant, & Judæis non præerat unus Pontifex: tum etiam quia Gentes ipsæ, ut rectè docet Bannez, nullum sibi caput visibile, à quo in mysteriis fidei edocerentur, agnoscebant; sed vel per lumen quoddam interius, vel à parentibus, vel ab aliis sibi æqualibus instruebantur.

Quintò Ecclesia dicitur una, unitate corporis mystici: quia sicut ex diversis & eterogeneis partibus unum corpus naturale resultat, ita ex omnibus fidelibus, fide, & Sacramentorum, ac Divinorum & Ecclesiasticorum præceptorum vinculo inter se conjunctis, unum corpus mysticum efficitur: & huius mysticæ unitus beneficio, fideles omnes in bonis spiritualibus inter se communicant, unus pro altero satisfacit, suis orationibus juvat, & in summa, omnia bona sua opera illi aliquo pacto applicat, juxta illud Propheta: *Particeps ego sum omnium clementiarum te;* & istud Apostoli: *Adimpleo quæ desunt passioni Christi*

si in corpore meo, pro corpore ejus, quod est Ecclesia, id est pro omnibus fidelibus, quibus universales bores à me in Evangelii prædicatione toleratos communico. Unde præclare Bannez verba hæc Cantic. 4. *Greges tui sicut greges consarum, quæ ascendunt de lavacro, omnes gemellis foribus, & sterilitas non est inter eas,* de Ecclesia, seu de omnibus fidelibus explicat: siquidem oves sunt fideles, qui de lavacro baptismi ad gratiam accesserunt: sunt autem hæc oves fecundæ, & fecundæ, quia quisque fidelium, partem suorum meritorum, suarumque satisfactionum, in communem aliorum utilitatem effundit: quare Glossa interlinearis ait, quod illi inter steriles deputantur, qui abluvi statim ex hac vita rapiuntur; habuerunt enim sobolem fidei, quam vel ipsi pro se, vel alii pro ipsis confecti sunt; habuerunt etiam votum bonæ operationis, quod inter oves Christi, si expectari fuissent, socialiter exercuissent. Unde nota particulam hanc socialiter, quia scilicet illi, si diutius vixissent, in communem Ecclesie utilitatem sua opera meritoria transfudissent. Unde Tertullianus Apologet. 39. *Itaque quia animo animæque misceamur, nihil de rei communicatione dubitamus: omnia indiferecia sunt apud nos, præter uxores, in hoc solo consortium fugimus.*

§. II.

Secunda nota vera Ecclesie, Sanctitas.

Christi Ecclesiam sanctam esse docet Scriptura variis locis: nam Cantic. 4. de Sponsa Christi, quæ est Ecclesia, sic dicitur: *Quæ est ista quæ progreditur, quasi aurora consurgens, pulchra ut luna, electa ut sol?* Ad Ephes. 5. *Viri diligite uxores vestras, sicut & Christus dilexit Ecclesiam, & seipsum tradidit pro ea, ut illam sanctificaret.* Ad Titum. 2. *Vedit semetipsum pro nobis, ut nos redimeret ab omni iniquitate, & mundaret sibi populum acceptabilem, sectatorem bonorum operum.* Ad Roman. 1. *Omnibus qui Romæ sunt vocatis sanctis, hoc est ad sanctitatem colendam, quam in baptismo professi sunt.* Denique 1. Petri 2. *Christiani appellantur. Genus electum, regale Sacerdotium, gens sancta.*

Hæc verò sanctitas Ecclesie consistit primò in puritate fidei, seu immunitate ab omni errore in doctrina quam profitemur; & ea de causa Apostolus ad Roman. 1. fideles appellat sanctos, secundum expositionem Chrysostomi in hæc verba, *vocatus sanctus.* Similiter Augustinus in Psal. 85. ait quemlibet fidelem dicere posse: *Quoniam sanctus sum;* quod certè de sanctitate fidei tantum potest intelligi, cum constet quam plurimos fidelium carere sanctitate morum. Secundò consistit in sanctitate vitæ, quæ prædicti sunt qui se illius doctrinæ conformant: Ecclesia namque à licentia peccandi avertit, & ad probitatem morum, vitæque sanctitatem impellit, ad illamque multum reipsa promovet. Tertiò Ecclesia est sancta, quia tota est divino cultui consecrata, ejusque Sacramenta, instituta, ritus, & ceremoniæ, sanctitatem undequaque redolent; & quia amor charitatis est veluti lex Salica Christianismi, de qua dicitur Psal. 18. *Lex Domini immaculata:* id est lex charitatis dicitur lex Domini, non solum quia illam inscribit cordibus nostris, sed etiam, quia ex illa vivit & agit, ut elegantissimè profectur D. Bernardus Epistolâ ad Carthusia.

chusianos, Denique Ecclesia est sancta, quia san-
guine agni tincta & respersa: sanctum enim,
juxta saporum lib. 10. Eymol dicitur quasi san-
ctus *in manu*, unde ubi 1. Petri 2. Populus Chri-
stianus vocatur *Gens sancta, populus acquisitionis*,
Glossa dicit, *populus Christi sanguine respersus & re-*
emptus.

§. III.

*Tertia nota verae Ecclesiae, quòd sit
Catholica.*

Veram Christi Ecclesiam esse Catholicam, ita
certum est, ut non solum a suis, verum etiam ab
omnibus inimicis & impugnatoribus ejus Catholica no-
minetur, inquit Augustinus de vera Relig. cap. 70.
Unde idem S. Doctor lib. contra Epist. funda-
menti cap. 4. Tenet me in Ecclesia ipsam Catholicam
nomen, quod non sine causa inter tam multas hereses sic
illa Ecclesia nominatur, ut cum omnes Hæretici se Catho-
licos dici velint, querenti tamen peregrino alicui, ubi
ad Ecclesiam Catholicam conveniatur, nullus Hæretico-
rum habitum suum, vel domum audeat ostendere.

Porro multipliciter vera Ecclesia dicitur Ca-
tholica: Primo ratione locorum, cum sit per to-
tum orbem diffusa, neque unius regni aut pro-
vinciæ terminis, adinstar hæreticorum cæterum,
definitur; nam *καθολικὴ* græcè appellatur, quod
per totum orbem diffunditur, ut ait Augustinus
Epist. 170. ad Severinum. Unde idem S. Doctor
in libro de Unitate Ecclesiæ contra Donatistas,
contentiones hanc ubique locorum diffusionem
veræ Ecclesiæ non convenire, sic loquitur; *Sim-
gula hereses in multis gentibus, ubi Catholica Ecclesia
ejus non invenitur; hæc autem que ubique est, etiam
in illis locis invenitur.* Item lib. 4. de Symbô-
lo cap. 10. dicit; *Ecclesia totum mundum possidet, &
quæcumque congregatio cujuslibet heresis in angulis
suis, & alibi comparat congregationes hæretico-
rum fermentis præcis, quæ ubi cadunt cum præ-
feriscentur, ibi manent; cum cæteris ille, qui est
vera Ecclesia, tanquam vitis vivat, & ubique
palmites suos extendat.* Secundo vera Ecclesia,
Catholica dicitur, ratione temporum; vera enim
Catholica semper fuit, & semper erit; aliæ verò se-
cte post eam incepterunt, idcirco quotidie mu-
tantur, sensumque intereunt. Tertiò ratione per-
sonarum: omnes enim indifferenter vocat &
complectitur, si salutem consequi velint & obe-
dire Evangelio; Barbaros & Græcos, Judeos &
Gentiles, nobiles & ignobiles, reges & subditos.
Tandem dicitur Catholica & universalis ex par-
te doctrine fidei, quæ universaliter est vera, &
continet omnia ad cognitionem & bonos mores
necessaria; omnem docet virtutem, & omne pro-
hibet peccatum. De quo videri potest Cardinalis
Turrecremata lib. 1. Summæ cap. 13.

§. IV.

Quarta nota vera Ecclesia, quod sit Apostolica.

EX triplici capite vera Ecclesia dicitur Aposto-
lica: Primò quia à Christo, qui ad Hebr. 3.
appellatur *Pontifex & Apostolus confessionis nostræ*,
fundata & instituta est. Secundò quia super ædi-
ficata est super fundamentum Apostolorum, ut
dicitur ad Ephes. 2. Unde Cyrillus Alexandi-
nus exponens verba illa Prophetæ, *fundamenta
quæ in montibus sanctis*, dicit montes illos sanctos

elle Apostolos, in quibus iacta sunt Evangelicæ
veritatis fundamenta; montes revera factos, in
quibus lucidissimum veritatis candelabrum non
potest abscondi; revera montes, & doctrina eo-
rum altitudinem, excellentiam, & firmitatem;
verè montes, qui primos orientis Evangelicæ & fa-
tis radios excipere meruerunt, à quibus totus
mundus illuminatus est. Hi etiam sunt purissimi
& plenissimi Christianæ doctrinæ fontes, de qui-
bus Regius Vates spiritu prophetico dicebat:
*Benedicis Domine de fontibus Israel. Ubi Ambro-
sius: Dixendi sunt Apostoli fontes, quia veluti sources
purissimi, gratiæ predicationis exuberant. Cui conse-
cinit Cyprianus Epist. 74. Si canalis aquam ducens
(inquit) qui copiose prius & largitus profusebat,
siccus deficiat, nonne ad fontem pergitur, ut illic dese-
ditionis ratio noscatur? Ita fit in aliquo mutaverit veri-
tatem ad originem Evangelicam, & traditionem Euan-
gelicam revertatur. Quem Cyprianus locum cum le-
gisset Augustinus, sic ei subscribit lib. 5. de Baptis-
mo cap. 26. Quod nos admonet Cyprianus, ut ad
fontem recurramus, id est ad Apostolorum traditionem,
& inde canalem in nostra tempora derivamus, opti-
mum est, & sine dubitatione faciendum. Hi fontes E-
uangelicæ veritatis tubi, hi celeberrimi Divinitatis
præcones, quorum vox exivit in omnes terræ partes,
quorum prædicatio ubique Deum innotat.*

Tertio vera Ecclesia denominatur Apostolica, quia in caelestima Episcoporum (qui sunt veri Apostolici) successio ad hac nostra tempora inviolabiliter deducta, viget & conservatur: facile enim est à Clemente IX. qui nunc feliciter Ecclesiam regit, usque ad Linum, Clementem, Petrum, tandemque ad Christum, gradum facere. Quam Episcoporum successionem tanti fecit Augustinus cap. 4. Epistola contra fundamentum, ut dixerit se in Ecclesia per eam potissimum retineri; & merito, sic enim olim expresse istud à Davide pronuntiatum fuerat: *Stantes erant pedes nostri in arvis tuis Jerusalem: illuc enim ascenderunt Tribus Tribus Domini, testimonium Israel ad confitendum nomini Domini;* & Salomone Cantic. i. cum Sponsa, ubi Sponsus degeret percontanti, respondet: *Si ignoras te o pulcherrima inter milites, res, credere, & abi post vestigia gregum, & pascue hecos tuos juxta tabernacula pastorum, eorum nempe, per quorum seriem & successionem, nullquam interruptam, ad lectulum Christi Sponsi, id est ad passionem & mortem ejus, postsumus devenire.* Unde ex hac perpetua Episcoporum successione argumentatur sapius SS. Pater contra Hæreticos, præsertim Tertullianus libro de Præscript. cap. 32. *Edant ergo (inquit) origines Ecclesiarum suarum, evolvant ordinem Episcoporum suorum, ita per successiones ab initio decurrentem, ut primus ille Episcopus aliquem ex Apostolis, vel Apostolicis viris, qui tamen cum Apostolis perseveraverint, habuerint autorem & antecessorem?* hoc enim modo Ecclesie Apostolica census suos deserunt: sicut Snyneroni ecclesia habens Polycarpum, à Iamne collocatum refert; sicut Romanorum (Ecclesia) Clemenem à Petro ordinatum edit.

Ex his faciliè possunt demonstrari alia duo, 40.
quæ in titio huius articuli proposuimus, nimirum
quatuor veræ Ecclesiæ notas, jam explicatas,
Romana quidem Ecclesiâ non verò Lutherano-
rum & Calvinistarum sectæ convenire. Primum pa-
ter ex dictis: Ecclesia enim Romana est una o-
mnibus modis supra enumeratis, præsertim ra-
tione unius ejusdemque capitis visibilis, nempe
Pontificis Romæ sedentis, qui per totam Eccle-
siam